

Nota informativă la proiectul de ordin pentru aprobarea

„Ghidului pentru gestionarea durabilă (colectare, depozitare, tratare conform ierarhiei deșeurilor) a articolelor care conțin difenil eteri bromurați înainte de reciclare și manipularea în siguranță a polimerilor tratați cu inhibitori de flacără cu conținut de poluanți organici persistenți în echipamente electrice și electronice, vehicule scoase din uz și plăcilor de polistiren folosite în construcții”.

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de ordin pentru aprobarea „Ghidului pentru gestionarea durabilă (colectare, depozitare, tratare conform ierarhiei deșeurilor) a articolelor care conțin difenil eteri bromurați înainte de reciclare și manipularea în siguranță a polimerilor tratați cu inhibitori de flacără cu conținut de poluanți organici persistenți în echipamente electrice și electronice, vehicule scoase din uz și plăcilor de polistiren folosite în construcții” este elaborat de Ministerul Mediului.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Inițierea elaborării prezentului Ordin reiese din prevederile art. 12, art. 44; 50; art. 51 alin. (3) și art. 53 din Legea 209/2016 privind deșeurile și art. 17, alin. 5 din Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice.

Prevederile prezentului proiect de ordin sunt în corespundere cu domeniile din capitolul 16 „Mediul înconjurător”, prevăzute de Acordul de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr.112/2014, inclusiv este elaborat și în vederea executării prevederilor acordurilor multilaterale de mediu în domeniul gestionării substanțelor chimice, la care Republica Moldova este parte, având astfel obligația de a dezvolta măsuri de implementare a acestor acorduri.

Astfel, Ministerul Mediului, în calitate de autoritate competentă, asigură dezvoltarea cadrului legal, instituțional și de politici pentru Convenția de la Stockholm privind poluanții organici persistenți (art.7) (ratificată prin Legea nr. 40/2004), inclusiv Convenția de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora (art. 4, alin. 4), care abordează problema gestionării deșeurilor de substanțe chimice periculoase.

În același timp, prin semnarea Acordului de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte și Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014 Republica Moldova și-a asumat un șir de angajamente îndreptate spre alinierea la normele și standardele Uniunii Europene în mai multe domenii, printre care și domeniul mediului. Respectiv, în ceea ce privește compartimentul „mediului”, Acordul de Asociere RM-UE, prevede la art. art. 86 și 87 că părțile își dezvoltă și își consolidează cooperarea în chestiuni legate de mediu, contribuind astfel la obiectivul pe termen lung privind dezvoltarea durabilă și ecologizarea economiei. Cooperarea vizează conservarea, protejarea, îmbunătățirea și reabilitarea calității mediului, protecția sănătății umane, utilizarea durabilă a resurselor naturale și promovarea măsurilor la nivel internațional pentru a aborda problemele legate de mediu la nivel regional sau global, inclusiv în domeniul „gestionării deșeurilor și a resurselor”.

Totodată, elaborarea prezentului Ghid ce vizează gestionarea durabilă a fluxului (articole/deșeuri) cu conținut de eteri difenili bromurați (POP-PBDE) este setat și în Planul de implementare a Convenției de la Stockholm, pentru anii 2023-2030 (NIP), anexă la Programul de management durabil al substanțelor chimice pentru anii 2023-2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 816/2023.

Protecția mediului și sănătății populației este una din sarcinile primordiale a Ministerului Mediului.

POP-PBDE sunt substanțe chimice periculoase utilizate în diverse materiale de construcție și în mobilier (canapele, textile, spume izolatoare), vehicule, precum și în aparatele electrice și electronice (televizoare, cabluri) pentru a respecta standardele de siguranță la foc. PBDE-urile persistă în mediu, sunt bioacumulative și prezintă riscul de a provoca efecte adverse semnificative asupra sănătății umane sau

asupra mediului. Din aceste considerente fluxul cu conținut de POP-PBDE necesită a fi gestionat astfel, încât conținutul de poluanți organici persistenți să fie distrus sau transformat ireversibil, pentru a nu mai prezenta caracteristici specifice lor.

Acest Ghid a fost elaborat pentru agenții economici (operatorii) care la nivel profesional, proiectează, produc, prelucrează, tratează, vând și/sau importă: echipamente electrice și electronice, vehicule, și plăci de izolare utilizate în construcții, în scopul consolidării gestionării (prevenirea, reutilizarea, valorificarea) deșeurilor cu conținut de poluanți organici persistenți,

Prezentul Ghid stabilește **măsurile necesare supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorilor** care colectează, depozitează, valorifică deșeuri cu conținut de poluanți organici persistenți.

3. Obiectivul general și descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Obiectivul prezentului act normativ este de a proteja mediul și sănătatea umană împotriva poluanților organici persistenți prin stabilirea măsurilor și a cerințelor de colectare/depozitare/separare/tratare/transportare a fluxului care conține sau este contaminat cu POP-PBDE.

Ghidul POP-PBDE a fost elaborat ținând cont de prevederile Legii nr. 277/2018 privind substanțele chimice, Legii nr. 209/2016 privind deșeurile și se aliniază angajamentelor asumate de țară, pentru a contribui la realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă stabilite de Cadrul național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 953/2022, și a Țintelor de dezvoltare care urmează a fi atinse până în anul 2030, conform prevederilor Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, adoptată prin Legea nr. 315/2022, mai exact prin obiectivul general 10. „Asigurarea unui mediu sănătos și sigur”.

În procesul de elaborare a documentului au fost luate în considerare studiile, cercetările, concluziile și recomandările din analizele efectuate de țările înalt dezvoltate, cât și datele din Inventarul POP-PBDE realizat în anul 2020 de către Ministerul Mediului în parteneriat cu A.O. Asociația Experților „ProMediu”, cu susținerea Fondului Global de Mediu (GEF) și organizațiilor internaționale - Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP) și Centrul de Cercetare pentru Compuși Toxici din Mediu (RECETOX), în cadrul proiectului „Revizuirea și actualizarea Planului național de implementare pentru Republica Moldova în temeiul Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenți”.

Proiectul de act normative nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi ale Ghidului sunt:

1. Stabilirea principiilor și cerințelor de gestionare a fluxului (articole/deșeuri) cu conținut de POP-PBDE.
2. Determinarea pașilor importanți de prevenire și reducere a deșeurilor care conțin POP PBDE.
3. Stabilirea metodelor și a tehnicilor de separare a polimerilor care conțin POP - PBDE-uri.
4. Combinații de tehnologii pentru a optimiza procesul de separare a materialelor plastice care conțin POP-PBDE.

Noile prevederi ale prezentului Ghid vizează în mod direct protejarea mediului și sănătății umane împotriva poluanților organici persistenți prin:

1. Identificarea și gestionarea în siguranță a fluxului (articole/deșeuri) care conține sau este contaminat cu POP-PBDE.
2. Reducerea progresivă a poluării cu substanțe periculoase POP-PBDE a componentelor de mediu.
3. Diminuarea presiunilor generate de gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor cu conținut de poluanți organici persistenți.

4. Oferirea agenților economici care la nivel profesional, proiectează, produc, prelucrează, tratează, vând și/sau importă următoarele produse: echipamente electrice și electronice, vehicule și plăci de izolare utilizate în construcții a informațiilor privind aplicarea substanțelor ignifuge alternative pentru c-PentaBDE și c-OctaBDE. 5. Informarea operatorilor autorizați în gestionarea deșeurilor, despre tehnicile și metodele de identificare/separare a deșeurilor cu conținut de eteri difenil polibromurați.
5. Fundamentarea economico-financiară
Implementarea proiectului nu implică cheltuieli de la bugetul de stat.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Implementarea proiectului de ordin pentru aprobarea Ghidului privind gestionarea durabilă (colectare, depozitare, tratare conform ierarhiei deșeurilor) a articolelor care conțin difenili eteri bromurați înainte de reciclare și manipularea în siguranță a polimerilor tratați cu inhibitori de flacără cu conținut de poluanți organici persistenți în echipamente electrice și electronice, vehicule scoase din uz și plăcilor de polistiren folosite în construcții nu presupune modificarea/abrogarea unor acte normative.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
Anunțarea inițierii elaborării proiectului de decizie: Întru executarea prevederilor articolului 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Ministerul Mediului a anunțat, începând cu data de 20.02.2024, despre inițierea elaborării proiectului de ordin pentru aprobarea Ghidului. Anunțul respectiv se regăsește la pagina web a Ministerului Mediului www.mediu.gov.md - „Transparența decizională” în rubrica „Proiecte de documente” sau accesând portalul www.particip.gov.md, la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-ordin-pentru-aprobare-ghid-pentru-gestionarea-durabila-colectare-depozitare-tratare-conform-ierarhiei-de-seurilor-a-articolelor-care-contin-difenil-eteri-bromurati-inainte-de-reciclare-si-manipularea-in-siguranța-a-polimerilor-tratați-cu-inhibitori-de-flacăra-cu-conținut-de-poluanti-organici-persistenti-in-echipamente-electrice-si-electronice-vehicule Proiectul nominalizat a fost consultat și cu membrii Grupului de Lucru pentru elaborarea documentelor de politici și a cadrului normativ în domeniul managementului durabil al substanțelor chimice, aprobat prin Ordinul Ministrului Mediului nr. 50 din 29.03.2024 (setul de acte a fost expediat electronic pentru examinare și expunere) următoarelor instituții: Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, Ministerul Agriculturii și industriei Alimentare, Ministerul Sănătății, Agenția Națională sănătate Publică, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Serviciul vamal, Institutul de Chimie, Institutul de Ecologie și Geografie al USM, Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor, A.O. Asociația Experților „Pro Mediu”. Obiecții nu au fost înaintate. Proiectul urmează a fi supus avizării, conform procedurii.
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul va fi supus expertizei anticorupție iar informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de ordin.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul de Ordin nu necesită a fi supus expertizei de compatibilitate.
10. Constatările expertizei juridice
În scopul respectării art. 34 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de ordine va fi supus expertizei juridice. Urmare a Obiecțiilor și propunerilor MJ, rubrica va fi completată suplimentar.
11. Constatările altor expertize
Proiectul de ordin nu necesită a fi supus constatările altor expertize.